

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

12 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al NKVD RSSM or. Bălți din 19 iulie 1944, în cauza penală în privința lui

*Șabarkevici Simion xxxx, născut în anul xxxx,
originar xxxx xxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al NKVD RSSM or. Bălți din 19 iulie 1944, Șabarkevici Simion a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSU din 19 aprilie 1943, la 20 ani muncă silnică, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței Șabarkevici Simion a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că fiind militar al Armatei Roșii, săvârșind trădare de patrie, cu arma în mâini a trecut de partea inamicului și a participat în lupte contra Armatei Roșii. A participat la lichidarea în masă a evreilor, a făcut agitație profascistă în satul său natal.

3. Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Șabarkevici Simion.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul antisovietic al acțiunilor inculpatului Șabarkevici Simion, deoarece acțiunile lui nu se caracterizau prin violență manifestată față de civilii și prizonierii de război în scopul acordării unui sprijin inamicului, așa cum prevede dispoziția pct. 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19.04.1943.

Șabarkevici Simion a efectuat serviciul militar, fiind mobilizat în Armata Roșie, ceea ce denotă devotamentul său față de guvernarea sovietică.

De asemenea a notat că, instanța de judecată la examinarea dosarului a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Șabarkevici Simion la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cauza dată era obligatorie.

În consecință, subliniază că inculpatul Șabarkevici Simion în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin.(1) pct.44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit prevederilor art.3 lit. a) al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, în vigoare de la 30 septembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*pentru trădare de patrie*”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului militar al NKVD RSSM or. Bălți din 19 iulie 1944, Șabarkevici Simion a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19 aprilie 1943, la 20 de ani muncă silică, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

Din conținutul sentinței rezultă că Șabarkevici Simion a fost judecat pentru trădare de patrie exclusiv în baza declarațiilor acestuia, fără a fi cercetate alte probe, sau citați martori pentru audieri în ședința de judecată, fără a fi dovedit caracterul antisovietic ale acțiunilor sale, precum și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Șabarkevici Simion în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al URSS din 19

aprilie 1943, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), art.453 alin.(1), art. 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează sentința Tribunalului militar al NKVD RSSM or. Bălți din 19 iulie 1944, în privința lui *Șabarkevici Simion xxxx*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate cu Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Ion Guzun